

PRÁV § 365

BŘEZEN 2024 | 59 Kč

LIDSKÁ PRÁVA
V DIGITÁLNÍM ŽIVOTĚ

ROZHOVOR
S PRÁVNÍKEM

KYBERŠIKANA

PRÁVO NA OCHRANU
OSOBNOSTI

REKLAMACE

ROZHOVOR S
INFLUENCERY

VLIV MÉDIÍ

OBSAH

- 03 Digitalizace
- 04 Právo na ochranu osobnosti
- 06 Kyberšikana
- 08 Vliv médií
- 10 Kvíz – vliv médií
- 11 Dopady na zdraví
- 12 Reklamace
- 13 Otestuj se!
- 14 Zajímavosti

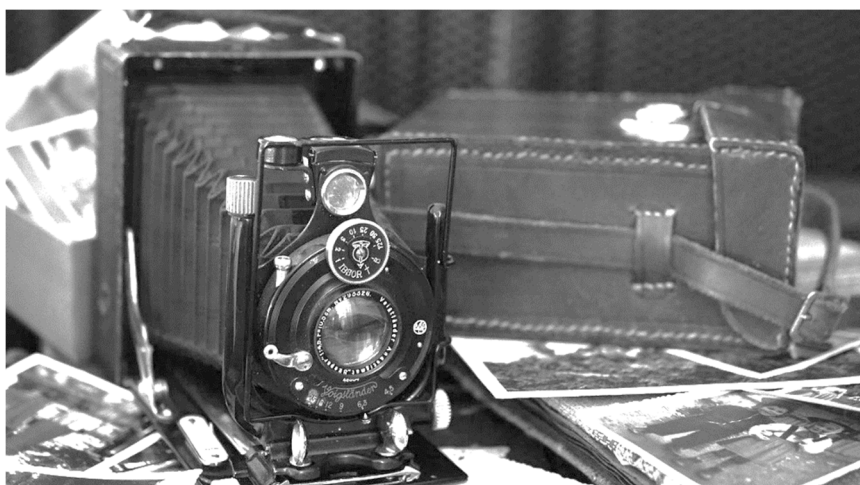
Milí čtenáři,

vítáme Vás u prvního čísla časopisu Právo 365. Předmětem tohoto magazínu jsou témata z běžného života, se kterými si nemusíte vědět rady, a my Vám přinášíme odpovědi na otázky z právního prostředí.

Dnes se zaměříme na téma, o kterém se moc nehovoří, a to na práva v digitální době. Víte, jak se zachovat, pokud se stanete obětí na internetu? Tušíte, jak moc nás média ovlivňují? Odpovědi na tyto otázky a nejen to se můžete dočíst v tomto vydání. Také jsme si pro Vás připravily rozhovor s právníkem na téma „Právo na ochranu osobnosti“ a rozhovor s influencery na téma „Vliv médií“.

DIGITALIZACE

CO JE TO DIGITÁLNÍ ÉRA?

V dnešní době se častěji setkáváme s telefonickou komunikací nežli s osobní. Manuální práce vystřídaly robotické stroje a místo přečtení novin si raději otevřeme článek na internetu. Můžeme tedy říci, že digitalizace je jednodušší a efektivnější forma zpracování informací pomocí technologií v online prostoru. Digitální doba ovlivňuje každého z nás, od malých dětí až po seniory. Snad jen pár z nás si dokáže představit svět bez komunikačních a informačních systémů.

JAK TO CELÉ ZAČALO?

Digitalizace byla rozvíjena postupně během několika desetiletí 20. století. Rok 1947 byl průlomovým pro rozšíření počítačů, které se během následujících let dostaly do všech odvětví. Veřejně dostupným médiem se stal internet již v 90. letech. Zpřístupnění těžko dostupných dokumentů jakkoliv a odkudkoliv bylo naprosto běžnou součástí života.

DIGITALIZAČNÍ REFORMA 20. STOLETÍ

10. léta
Československá tisková
kancelář

20. léta
Telefony

Filmy

Rozhlasy (rádia)

40. léta
Počítače

50. léta
Černobílé televize

60. léta
Instantní fotoaparáty
- Polaroid

70. léta
Barevné televize

80. léta
Digitální optické disky

90. léta
Mobilní telefony

Sociální sítě

Digitální fotoaparáty

PRÁVO NA OCHRANU OSOBNOSTI

Osobnostní práva jsou práva, která má každý z nás. Vznikají narozením, vlastníme je po celý život a pro každého člověka jsou rovna. Stát je neuděluje, pouze je respektuje a zabezpečuje jejich ochranu. Podmínky pro jejich výkon a ochranu upravují jednotlivé zákony, zejména Občanský zákoník, kde jsou ustanovení upravující ochranu osobnosti řazena do obecné části, současná úprava tomu přikládá zvláštní význam. Chrání osobnost člověka a jeho přirozená práva, zejména život, důstojnost, zdraví, čest, soukromí, vážnost, ale i lidské tělo po smrti člověka.

Mezi osobnostní práva řadíme například právo na ochranu jména, právo na soukromí a rodinný život, právo na podobu, právo na osobní svobodu, právo na tělesnou integritu či právo na ochranu cti a důstojnosti.

PRÁVNÍK MGR. DANYLO ROMASHKO NÁM NYNÍ PŘIBLÍŽÍ SITUACE Z BĚŽNÉHO ŽIVOTA PO PRÁVNÍ STRÁNCE:

Spadá do ochrany podoby člověka i případ fotografie, na které se neúčelně vyskytne člověk, který o tom neví nebo nemusí vědět (tudíž nedal souhlas k vyfocení materiálu s jeho osobou)?

Ano, spadá a jedná se o jedno ze základních osobnostních práv. Obecně platí, že k takové fotce je zapotřebí souhlasu vyfocené osoby. Souhlas však může dotyčná osoba vyjádřit jak výslovně, tak i konkludentně, tedy tak, že souhlas vyplyne z chování osoby a z okolností. Stojí-li tak lidé například před památkou a vidí, že jsou foceni, nicméně neodejdou nebo neupozorní fotografa, že nechtějí být zachyceni, udělují tímto chováním souhlas. Zároveň pak platí, že

souhlas, ať už výslovný či konkludentní, lze kdykoli odvolat. Pokud pak někdo rozšíří podobu člověka (např. právě na fotografii památky) bez souhlasu této osoby, může se tato osoba domáhat, aby byla fotografie odstraněna. Pokud by se jednalo o zásah do osobnostních práv vysoké intenzity, mohla by se taková osoba domáhat náhrady majetkové újmy, jestliže ji lze vyčíslit, či případně náhrady nemajetkové újmy v případě, že by osobě taková újma (např. ve formě duševních útrap) vznikla.

Zajímalo by mě téma paparazzi, jaká práva má člověk v situaci, kdy byl vyfocen/natočen a následně byl tento materiál rozšiřován mezi veřejnost. Má vůbec takový člověk nějakou moc?

Zde se obecně jedná o střet dvou základních práv – svobody projevu a práva na ochranu osobnosti. Bude vždy záležet na okolnostech a na tom, jaká osoba byla vyfotografována/natočena. Pokud se jedná o osobu veřejně činnou (např. politici, herci, zpěváci, sportovci nebo jiné osoby, které se těší všeobecné známosti ve společnosti), u takové osoby jsou limity přípustného zásahu do osobnostních práv podstatně volnější než u běžných osob. Veřejně činné osoby tedy musí akceptovat,

že se o ně budou paparazzi více zajímat a že budou v očích veřejnosti podrobeni větší kritice. Prostředkem ochrany, ať už v případě veřejně známé osoby či běžné osoby, je vždy žaloba na ochranu osobnosti adresovaná soudu. Soud pak každý takový případ posuzuje individuálně. U veřejně činných osob bude např. přihlížet k tomu, zda k porušení osobnostních práv této osoby došlo v souvislosti s profesní (resp. veřejnou) činností dané osoby či nikoliv (pokud paparazzi vyfotí politika, jak přijímá úplatek, bude se jednat

o jinou situaci, než když ho bude fotit nahýho v koupelně).

Navazují na předchozí otázku, jaký postih za výše zmíněné chování hrozí tomu, kdo materiály pořídil? Je to stejný případ, i když to dělal v rámci práce fotografa pro noviny nebo internetový článek?

Postihy se zde mohou lišit. Ve většině případů soud nařídí takové osobě vyplatit poškozenému náhradu újmy v penězích, popř. nařídí tomu, kdo materiály pořídil, aby se

poškozenému veřejně omluvil. Zákon však jde dál a pokud by byl zásah do osobnostních práv tak závažný, že by dosáhl intenzity trestného činu pomluvy, přichází do úvahy trest odnětí svobody, a to až na 3 roky. Dále soud v takovém případě může uložit trest zákazu činnosti (zákaz vykonávat určitou profesi – např. dále vydávat noviny, ve kterých byla fotografie otištěna).

Pokud někdo šíří pomluvy a nepravdivé informace o mé osobě, jak tento problém mohu řešit?

Opět se jedná o zásah do základních osobnostních práv. Stejně jako u nedovoleného šíření podoby (fotografie) osoby, se poškozený musí obrátit na soud. V krajních případech pak platí, že se dotyčná osoba tímto chováním může dopouštět trestného činu pomluvy podle § 185 Trestního zákoníku, kdy v takovém případě je nutné obrátit se na policii.

Když se mi někdo dostane na můj účet a získá mé osobní údaje, jak to mohu řešit? Ať už se jedná o účet na e-shopu nebo na sociálních sítích.

V první řadě je nutné získat znovu kontrolu nad účtem – tedy změnit heslo a pokud je to možné odhlásit veškerá ostatní zařízení. Za předpokladu, že by se jednalo o citlivé údaje jako jsou např. bankovní údaje nebo kopie dokladů, je nutné platební kartu zablokovat a případně si nechat udělat nové doklady. Pokud by se jednalo o únik dat zapříčiněný provozovatelem stránky, kontaktujte Úřad pro ochranu osobních údajů, který kontroluje dodržování právních předpisů v této oblasti.

UŽITEČNÝ TIP!

V případě, že si koupím od nějaké osoby vstupenku do divadla nebo na koncert, zaplatím mu určitou částku na bankovní účet, ale on mi vstupenku nepošle, je možnost peníze dostat zpátky?

Ano, možnost zde určitě je. Policie má ze zákona povinnost přijmout oznámení v případě podezření ze spáchání přestupku či trestného činu a věc řádně vyšetřit. Je pravdou, že ve většině těchto případů bohužel dojde k odložení věci, neboť policii se nepodaří daného podvodníka dohledat. Platí ale, že čím větší škoda / čím více poškozených, tím má oznámení na policii větší sílu. Doporučoval bych tedy nejdříve zkusit zjistit, zdali někdo další nebyl podveden stejně jako Vy, a oznámení podat společně. V případě, že podvodník takto postupuje opakovaně, je větší šance, že se ho podaří chytit.

KYBERŠIKANA

Definujeme ji jako formu agrese, která probíhá prostřednictvím internetu, mobilních telefonů aj. Vydírání, obtěžování, ztrapňování, ubližování nebo zastrašování jsou jedním z projevů kyberšikany. Útočník vystupuje anonymně, jeho jednání zvyšuje intenzitu a je opakované. Vyznačuje se například zasíláním zastrašovacích zpráv, pořizováním fotografií, videí nebo zvukových záznamů s cílem poškodit danou osobu.

KYBERGROOMING

Pojem kybergrooming označuje nežádoucí chování uživatelů na internetu, kteří ho zneužívají k navázání důvěrných vztahů s oběťmi, nejčastěji dětmi a mladistvými. Je to nejzávažnější typ kyberšikany! Svou oběť se snaží zmanipulovat, navázat s ní důvěrný a kamarádský vztah, izoluje ji od okolí a vyvolává v ní emoční závislost na útočnickovi. Poté ji vyzve k osobní schůzce. Cílem takového setkání je sexuální nebo jiné zneužití, např. důvěry, vyhlédnuté osoby, také ale i fyzické mučení nebo nucení k terorismu. Vydírání, sexuální nátlak a kyberagrese jsou další závažné jednání kybergroomingu.

KYBERSTALKING

I na internetu se můžeme setkat se stalkingem, konkrétně s kyberstalkingem. Uživatel zneužívá internet, mobilní telefony nebo jiné komunikační prostředky k pronásledování určité osoby. Konkretizujeme tím dlouhodobé, opakované a stupňované pokusy o kontaktování oběti přes sociální sítě, SMS zprávy, e-maily, telefonáty aj. Mezi další časté projevy řadíme rozšiřování nepravdivých informací o oběti, výhrůžky, poškozování dat nebo zařízení pomocí virů, sexuální obtěžování a jakákoli forma agrese. Intenzita stupňování se zvyšuje a z virtuálního světa může přejít do reálného světa.

SEXTING

Označuje elektronické rozesílání textových zpráv, fotografií nebo videí se sexuální kontentem. Často si je posílají osoby v rámci partnerských vztahů. Takové materiály ale mohou představovat riziko, že je jeden z partnerů rozešle mezi své přátele nebo je zveřejní na sociálních sítích. Dochází tak k poškozování oběti, setkáváme se i s různými formami vydírání.

ZDROJ: Policie ČR

PRÁVNÍK RADÍ:

Kde hledat pomoc?

V první řadě doporučuji neotálet a nebát se říct o pomoc. Pokud jednání pachatele dospělo již do takové fáze, kdy si s ním nejste schopni sami poradit, je určitě na místě kontaktovat policii. Nezapomeňte si před návštěvou policie zajistit potřebné důkazy. Na podání samotného oznámení také doporučuji zajistit si přítomnost advokáta, který Vám pomůže k efektivnějšímu projednání věci. Policie i advokáti mají zákonem stanovenou povinnost mlčenlivosti, nebudou Vás jakkoli soudit a budou se snažit Vám maximálně pomoci – je to jejich práce.

Agresoři v kyberšikaně jsou častokrát profesionálové, kteří vystupují anonymně, dokáže policie dohledat konkrétní osoby?

Policie ČR má k dispozici speciální programy, díky kterým je zde větší pravděpodobnost dohledání pachatele. Přestože je možné být na internetu absolutně „neviditelný“, je více než pravděpodobné, že v rámci složitějšího postupu udělá pachatel chybu, zanechá za sebou digitální stopu a stane se tak dohledatelným.

TROLLING

Trolling je další závažné téma týkající se kyberšikany. “Troll” je osoba, která se snaží lidi vyvést z míry a přitom se je snaží zesměšňovat v citlivých tématech, jako je vzhled. Záměrně zveřejňuje urážlivé nebo provokativní příspěvky k citlivým tématům. Jeho cílem je provokace ostatních uživatelů nebo zkrátka narušení komunikace. Troll je často označován i za hatera, který účelně vyvolává hádky, kritizuje a otravuje ostatní členy diskuze nebo chatu.

UŽITEČNÝ TIP!

Kybernetická bezpečnost se zabývá tématem, jak chránit naše osobní údaje, účty, soubory, fotky i peníze. Důležité jsou aplikace nebo zařízení zajišťující bezpečnost. K vyšší bezpečnosti přispěje i používání hesel na zařízeních, zálohování dat či zamykání zařízení.

VLIV MÉDIÍ

Média nás ovlivňují ve velké míře. Mají vliv na naše duševní zdraví, způsob komunikace, sociální vztahy i chování. Slovo médium jako takové znamená sdělovací prostředek, ale také se dá označit jako vše, co dokáže přenést informace. Sociální média jsou nástroje, které umožňují lidem tvořit, sdílet a vyměňovat mezi sebou informace v rámci virtuální komunity nebo sítě.

ROZHOVOR S INFLUENCEREM

„Vždycky mě potěší, když mi někdo pošle zprávu, že si koupil letenky, co jsem doporučil.“ říká influencer a cestovatel Adam Mach v našem rozhovoru.

Instagram @adammachyt

Kdo je to vlastně influencer?

Řekl bych, že to je člověk, který nějakým způsobem ovlivňuje větší množství lidí na internetu. Nemusí mít vyloženě statisíce sledujících, pro tzv. mikroinfluencery stačí i menší publikum se stovky sledujícími. Ve většině případů bych řekl, že se jedná o lidi, kteří se snaží přenášet na své publikum nějaký pozitivní vliv, ať už motivací k lepšímu životnímu stylu, stravě nebo v mém případě k cestování.

Svoji YouTube kariéru jste začal s natáčením různých vtipných videí, nyní spíše působíte na Instagramu jako influencer v cestovním prostředí, kdy přišel ten zlomový bod?

Naplňuje Vás nynější obsah více než ten, kterému jste se věnoval dříve?

Myslím, že to přišlo na konci střední školy, kdy jsem se s takovým obsahem přestal ztotožňovat a začal myslet na život po škole. Věděl jsem, že chci cestovat ještě víc jak předtím, a k tomu jsem musel přizpůsobit jak publikum, tak obsah, který vytvářím. Nynější obsah je určitě o dost přirozenější, hlavně tím, že se jedná o moje každodenní zážitky, které zachycuju na cestách.

Jak vnímáte to, že jste označován za influencera a co to pro Vás znamená?

Na jednu stranu je to určitě pozitivní a věřím, že pár lidem jsem nějakou motivaci nejspíš dodal, ale na druhou stranu to pro mě znamená taky určitou zodpovědnost, kterou беру v potaz každý den, když něco přidávám. Vzhledem k tomu, že mě to živí je to tedy občas riskantnější než se zdá, ať samotné přidávání obsahu nebo podepisování větších smluv s korporáty, které propaguji na svých sociálních sítích.

Častokrát, když zmíníte nějakou destinaci, výhodné letenky apod., se lidé Vámi inspirojí a na místo kolikrát také vyrazí. Jak vnímáte tu sílu internetu? Jste rád, že se lidé tohoto kontentu tak chytají?

Vždycky mě potěší, když mi někdo pošle zprávu, že koupil letenky, co jsem doporučil, nebo dokonce fotku z letadla či destinace. Určitě tam síla internetu hraje roli, ale na druhou stranu, každý jeden sledující má úplně jiné preference, někdo rád moře, další zase hory, takže se snažím

obsah obměňovat a ukázat co nejvíce destinací, aby si pak každý mohl vybrat podle svého vkusu.

Dáváte si pozor, co děláte a říkáte na internetu? Myslím tím, jakým způsobem to mohou převzít Vaši sledující.

Určitě. Jak už jsem zmiňoval, je to moje práce, takže si úplně nemůžu dovolit udělat nějaký přešlap a rozhodně nechci doporučovat něco, čemu nevěřím nebo vím, že je nevýhodné. Ať už to jsou letenky nebo nějaký produkt na propagaci v rámci spolupráce, vždycky zvažuji, zda to je určitě výhodné a já sám bych toho využil.

Vliv médií je dost často vnímán jako negativní subjekt, ale vnímáte zde i nějaká pozitiva? Popřípadě jaká?

Občas taky vnímám i negativní stránky médií a sociálních sítích, ale podle mě spíš převažují ty pozitivní. Já třeba skrze internet, média a ostatní influencery také objevil spoustu destinací a konkrétních míst, na které bych sám od sebe nikdy nepřišel. Další pozitivum je celková motivace, chtít od života víc – navštívit nová místa, poznat nové lidi a mít zážitky.

NA NÁZOR JSME SE ZEPTALY I INFLUENCERA LUKEFRYHO (LUKÁŠE FRITSCHERA):

Sleduje Vás mnoho lidí, kteří se Vámi jistě také inspirojí. Jak vnímáte tu sílu internetu?

Síla internetu je ohromná a internet neodpouští. Jedna chyba se s vámi může táhnout mnoho let, na to je třeba si dát bacha.

Než něco sdělíte, přemýšlíte o následcích, které to může způsobit?

Samozřejmě. Už dlouho se snažím řídit heslem, že chci otevírat témata, a ne nastolovat odpovědi – což ne vždycky jde a určitě jsem již mnohokrát toto heslo porušil, ale pokud zpracovávám nějaké společensky třaskavé téma, snažím se toto motto držet na paměti.

Instagram @lukefry.jpg

KVÍZ – VLIV MÉDIÍ

OVLIVŇUJÍ VÁS MÉDIA?

ZODPOVĚZTE SI NA OTÁZKY
A ZJISTĚTE, ZDA JSTE OVLIVŇOVÁNI MÉDII.

- 1) Kupujete často produkty nebo služby z internetu?
  - a) Ano [3]
  - b) Občas [2]
  - c) Nikdy [1]
- 2) Kolik hodin denně trávíte na sociálních sítích?
  - a) Více než 2 hodiny [3]
  - b) 1 až 2 hodiny [2]
  - c) Méně než hodinu [1]
- 3) Jak se raději seznamujete?
  - a) Přes internet [3]
  - b) Jak osobně, tak i přes internet [2]
  - c) Radši osobně [1]
- 4) Jste nervózní, když trávíte čas ve společnosti?
  - a) Ano, je to pro mě nekomfortní [3]
  - b) Spíše ano, záleží na druhu společnosti [2]
  - c) Ne, rád/a komunikuji s lidmi [1]
- 5) Jak často se věnujete svým koníčkům?
  - a) Nemám na ně čas [3]
  - b) Vždy si na ně najdu nějaký čas [2]
  - c) Velice často, jsou pro mě prioritou [1]

ANO (15-12)

Trávíte hodně času na sociálních sítích a necháte se lehkou ovlivňovat trendy na internetu.

ČÁSTEČNĚ (11-8)

Občas trávíte na sociálních sítích hodně času, ale umíte si najít čas i na jiné věci.

NE (7-5)

Médiím se vyhýbáte, netrávíte tolik času u telefonu. Radši se věnujete svým koníčkům a zálibám.

DOPADY NA ZDRAVÍ

NOMOFOBIE („No mobile phobia“)

Je závislost na mobilních telefonech, tedy strach z času stráveného bez něj.

Projevuje se nervozitou, pokud se mobil nenachází poblíž, úzkosti z vybití či dokonce ztracení telefonu.

FOMO (“Fear of missing out”)

Znamená strach, že o něco přijdeme. Vede lidi k neustálé kontrole sociálních sítí, denně stráví u telefonu hodiny času. Mezi příznaky patří nervozita, špatná nálada a stavy úzkosti.

NETOLISMUS

Závislost na virtuálních drogách patří mezi tzv. nelátkové závislosti. Netolik, člověk závislý na těchto drogách, má neustálou potřebu mobilního telefonu, sociálních sítí či internetových služeb.

SYNDROM POČÍTAČOVÉHO VIDĚNÍ

Značí dočasný stav únavy zraku, z dlouhého namáhání oči při práci na počítači. Projevuje se pálením očí, slzením, bolestí hlavy až stavy rozmazaného a dvojitého vidění.

Pokud se potýkáte se závislostí, navštivte stránky na níže přiloženém QR kódu.

QR kód:

REKLAMACE

CO JE TO REKLAMACE?

Reklamace je vytknutí vady plnění, na kterou je zákonná lhůta 24 měsíců a začíná dnem převzetí zboží. Prodávající je dle zákona povinen reklamaci vyřídit a informovat o ni zákazníka do 30 dnů. Jestliže tak neučiní, zákazník může odstoupit od smlouvy. Pokud se u zboží vyskytne vada, důležité je, zda představuje podstatné nebo nepodstatné porušení smlouvy. Při podstatném porušení* smlouvy má kupující právo volby ze 4 možností: dodání nové nebo chybějící věci, odstranění vady opravou, poskytnutí slevy z kupní ceny a odstoupení od smlouvy. Při nepodstatném porušení má však na výběr pouze ze 2 možností: odstranění vady nebo přiměřená sleva.

A JAK TEDY REKLAMOVAT DIGITÁLNÍ OBSAH? A V ČEM SE LIŠÍ?

Pokud stahujete z internetu nebo prostřednictvím platformy knihy, hudbu, filmy, aplikace atd., potom stahujete, popř. kupujete digitální obsah. Máte právo získávat jejich aktuální verze, a to po celou dobu trvání služby v souladu s uzavřenou smlouvou. Hlavním rozdílem je, že prodávající nemá 30 dnů na její vyřízení. Reklamaci má totiž povinnost vyřídit v přiměřené době vzhledem k povaze digitálního obsahu nebo služby a zároveň účelu, jaký spotřebitel požadoval. A také máte právo na vytknutí vady po celou dobu poskytování placených digitálních práv.

ZDROJ: dTest, ČOI

PRÁVNÍK RADÍ:

Co mám dělat, když jsem si koupila produkt na internetu, který bych chtěla reklamovat, ale prodávající se mnou nekomunikuje?

Doporučuji zaslat dopis s oznámením o reklamaci na adresu sídla prodávajícího, kterou naleznete v Obchodním rejstříku. Pokud by i taková výzva zůstala bez odpovědi, obraťte se na Českou obchodní inspekci s podnětem k prošetření.

VYSVĚTLIVKA*

Podstatné porušení* = porušení, o kterém kdyby zákazník věděl předem, smlouvu by neuzavřel. Všechna ostatní jsou nepodstatná.

O TESTUJ SE!

1) _____

2) _____

3) _____

4) _____

5) _____

6) _____

7) _____

8) _____

9) _____

10) _____

11) _____

12) _____

13) _____

TAJENKA: _____

- 1) Co je jedním z projevů kyberšikany?
- 2) Strach, že o něco přijdeme.
- 3) Co vzniklo v 70. letech 20. století?
- 4) Co je nejzávažnější typ kyberšikany?
- 5) Sociální sítě jsou nástroje, které fungují v rámci ..... komunity.
- 6) Každý člověk má právo na tělesnou .....
- 7) Kdo je povinen reklamaci vyřídit a informovat o ni zákazníka?
- 8) Forma agrese, která probíhá přes internet.
- 9) Jak se říká závislosti na virtuálních drogách?
- 10) Kdy vznikají práva na ochranu osobnosti?
- 11) Při syndromu počítačového vidění může dojít ke stavu ..... vidění.
- 12) Slovo, které znamená sdělovací prostředek.
- 13) Reklamace je ..... vady plnění.

TIPY, JAK NENALETĚT ŠMEJDŮM!

5 tipů, díky kterým se můžete vyhnout nepříjemnostem jak na internetu, tak i mimo něj.

- 1) Nikde jen tak nesdělujte svoje osobní údaje.
- 2) Nereagujte na žádné přehnaně lákavé nabídky po telefonu.
- 3) Řádně si čtěte smlouvy, nepodepisujte nic narychlo.
- 4) Při nákupu na internetu si předem ověřte prodejce, jaké jsou možnosti vrácení či reklamace.
- 5) Nepodléhejte lákavě viditelnému snadnému zbohatnutí (výhodná koupě, výhra v loterii apod.).

VÍTE, ŽE...

40

Reklamy nás ovlivňují

Až 40 % Čechů nakupuje produkty a služby na základě reklamy, co viděli na internetu nebo v televizi.

ZDROJ: radiohouse.cz

170

Kyberšikana je u dětí závažným tématem

Děti se na internetu chovají rizikově. Píší si s neznámými lidmi, posílají jim fotky a videa. Čtyři z deseti dětí přiznalo, že mají online kamaráda, kterého ale nikdy neviděly. Tohle je případ až 170 tisíců dětí v České republice v roce 2023.

ZDROJ: advokatnidenik.cz

99

Mobil je součástí života

V dnešní době je jen jedno procento z české populace, které nepoužívá telefon, zbylých 99 % mobilní telefon používá každý den.

ZDROJ: drogy-info.cz

ZÁVĚR

Vážení čtenáři, pokud jste se dočetli až sem, děkujeme. Zároveň bychom se Vám rády ve zkratce představily. Jmenujeme se Verča, Šárka a Áďa a díky společným silám a schopnostem vznikl tento časopis do soutěže „Spotřeba pro život“.

Jelikož se zajímáme o právo a jeho uplatnění v běžném životě, chtěly jsme ho přenést i do tématu digitální doby. Nás samotné tato oblast velmi zaujala a doufáme, že i Vy jste si rozšířili své znalosti a nyní se již dokážete ubránit nebezpečí na internetu.

Na závěr chceme poděkovat Mgr. Danylu Romashkovi, Adamu Machovi a Lukáši Fritscherovi za cenné informace pro toto vydání.

Věříme, že i u dalšího vydání nám zůstanete věrni.

REDAKCE

šéfredaktor | grafik | editor

Koordinátor: Ing. Šárka Jindráková

Rok: 2024

Vydavatel: Československá akademie obchodní, SOŠ, Resslova 5, Praha 2

TÉMA DUBNOVÉHO ČÍSLA:

UMĚLÁ INTELIGENCE

**TECHNOLOGIE VŠUDE KOLEM NÁS?
JAK MOC NÁS OVLIVŇUJÍ?**

Již v příštím vydání.

